

Monumentnummer*: 514539

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82944/51

*Woonplaats** *Gemeente** *Provincie**
Apeldoorn Apeldoorn Gelderland

Locatiennaam *Locatieomschrijving*
Apeldoorn Parken

*Kadastrale gemeente** *Sectie** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel*
Apeldoorn AA 1495

Omschrijving**

Inleiding

Een fors, licht verhoogd gelegen, vrijstaande VILLA, genaamd 'De Pasch', gelegen aan de westzijde van de Regentesselaan op de hoek met de Van der Houven van Oordtlaan. Gebouwd in 1912 naar ontwerp van de Apeldoornse architect Ahasvernus Hendricus (Henk) Wegerif (1888-1963), neef van de belangrijke Art Nouveau architect Christiaan Wegerif. Het huis is gebouwd in opdracht van en als atelier voor Henk Wegerif zelf, maar de eerste steen is gelegd door een zekere Willem van Wageningen. Het atelier met tekenkamer en kantoor was ondergebracht in de lage vleugel aan de Van der Houven van Oordtlaan.

Het pand is in gebruik als kantoor en ten behoeve van deze functie in het verleden meerdere malen uitgebreid. Daaronder een grote uitbouw links achter in 1968 naar ontwerp van de Apeldoornse architect Ferd. Best. Alle bovenlichten zijn ontdaan van hun roedeverdeling, die alleen nog bewaard is gebleven in de bovenlichten van een venster van het atelier.

Omschrijving

Het in kruisverband gemetselde bakstenen pand is opgetrokken op rechthoekige grondslag en telt twee bouwlagen onder een schilddak met niet oorspronkelijke gesmoorde verbeterde Hollandse pannen (in oorsprong leien). De nokeinden hebben een gepleisterd rookkanaal. Achter- en zijschilden hebben een halfronde dakkapel met vierlicht. De gevels hebben een natuurstenen plint

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

en gepleisterde lateibalken en onderdorpels. Tegen de achtergevel staat een in halfsteens verband gemetselde bakstenen atelier, dat uit de bouwtijd dateert.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL bevat in het midden een halfronde porticus, met daarboven een balkon. Het dak van de galerij wordt gedragen door vierkante houten zuilen op ronde voet. Onder de porticus bevindt zich de entree met houten deur in gepleisterde omlijsting. Links en rechts een enkelruits venster. De verdieping heeft in de middenas drievoudige balkondeuren met bovenlichten. De middenas eindigt in een half rond afgesloten Vlaamse gevel met half rond enkelruits drielicht. Ter weerszijden van de middenas op begane grond en verdieping enkelruits drielichten met bovenlichten en luiken voor de onderramen. Geheel rechts bevat de plint op de hoek een zogenaamde eerste steen met inscriptie 'Willem van Wageningen legde den eersten steen den 12en van lentemaand' (door verwerking onleesbaar geworden, vrijwel zeker 1912). De steen heeft aan de rechterzijde een inscriptie in de vorm van een rad.

De LINKER ZIJGEVEL bevat op de begane grond links één en op de verdieping twee enkelruits stolpramen, de laatste met luiken. De begane grond heeft links een niet oorspronkelijk venster op de plaats van een stolpdeur.

De ACHTERGEVEL bevat links op de begane grond en de verdieping een aantal kleinere enkelruits vensters, waarvan er enige het verloop van de trap volgen. De ramen zijn bezet met glas-in-lood. Rechts heeft de verdieping een enkelruits kruisvenster met bovenlichten. De luiken voor de onderramen zijn verwijderd. De gevel heeft op de verdieping in het midden een ingehakte vluchtweg. Een deel van de gevel wordt aan het oog onttrokken door latere aanbouwen. De achtergevel van het atelier bevat vermoedelijk niet oorspronkelijke vensters.

De RECHTER ZIJGEVEL wordt gedomineerd door een halfronde porticus over de gehele breedte van het pand, met daarboven een balkon. Het dak van de galerij wordt gedragen door vierkante houten zuilen op ronde voet. Begane grond en verdieping hebben een enkelruits stolpdeur met dubbel bovenlicht. De deuren hebben luiken. De rechter zijgevel van het atelier bevat geheel links een kruisvenster met luiken voor de onderramen en 4-ruits bovenlichten. Het overige deel van de gevel heeft een reeks aaneengesloten enkelruits vensters met tussenstijlen tussen halfzuilen met eenzelfde detaillering als de zuilen van de porticus.

In het INTERIEUR bevinden zich nog enige oorspronkelijke onderdelen, waaronder een eiken trap(penhuis), een in wit en zwart marmer uitgevoerde badkamer, enige losse meubelstukken en een haardnis in de voormalige woonkamer, met betegelde stookplaats en ter weerszijden daarvan een bankje.

De tuin wordt afgesloten met een smeedijzeren hekwerk tussen gemetselde pijlers. De pijlers ter weerszijde van de toegang hebben een natuurstenen beëindiging met in de linker pijler de inscriptie 'De Pasch'. Op het terras staat een drietal oorspronkelijke, door Wegerif ontworpen tuinstoelen, waaronder een schommelstoel. De detaillering is gelijk aan die van de zuilen van de porticus.

Waardering

Woonhuis-atelier met invloeden van het rationalisme uit 1912.

- Van architectuurhistorische waarde als woonhuis dat opvalt door haar esthetische kwaliteiten, de gave verhoudingen en de bijzondere detaillering in vormgeving en materiaalgebruik. Het object bevat bijzondere onderdelen in het interieur. Met name zijn belangrijk de meubels binnen en buiten. Het pand is als eigen woonhuis ontworpen door de architect A.H. Wegerif, die meerdere

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

panden in deze omgeving heeft gebouwd. Opvallend is de aanwezigheid van de oorspronkelijke atelierruimte aan het huis. Dit pand vormt met een aantal andere panden een goed voorbeeld van de ontwerpwijze van architect Wegerif. De vormgeving van de diverse roerende interieurelementen hebben tevens een kunsthistorische waarde.

- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de villawijk De Parken. Het gebouw speelt door haar markante bouwmassa een belangrijke rol in het ter plaatse nog grotendeels aanwezige historische straatbeeld, te midden van in kwalitatief opzicht hoogwaardige villa-architectuur. Het pand vormt in combinatie met de vele particuliere en openbare groenelementen een belangrijk onderdeel van deze wijk.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand werd gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette romantisch aangelegde villawijken. De Parken behoort tot de grootste en oudste villawijken van dit type in ons land en de aanleg droeg er toe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Atelierwoning